

Xenophon *Anabasis* 4.1.6-10
AGE Ch. 28

This passage comes from Xenophon's famous expedition with the Ten Thousand. The group is marching north toward the Black Sea and they have been preparing to make a night entry into the territory of a local tribe called the Carduchians. A Greek named Cherisophus has just started leading one contingent over mountains toward Carduchian territory:

...Ξενοφῶν δὲ σὺν τοῖς ὀπισθοφύλαξι ὀπλίταις εἶπετο οὐδένα ἔχων γυμνήτα· οὐδεὶς γὰρ κίνδυνος ἐδόκει εἶναι μή* τις ἄνω πορευομένων ἐκ τοῦ ὀπισθεν ἐπίσποιτο. καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἄκρον ἀναβαίνει Χειρίσοφος πρὶν τινὰς αἰσθέσθαι τῶν πολεμίων· ἔπειτα δ' ὑφηγεῖτο· ἐφείπετο δὲ αἰεὶ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ στρατεύματος εἰς τὰς κώμας τὰς ἐν τοῖς ἄγκεσί τε καὶ μυχοῖς τῶν ὀρέων. ἔνθα δὴ οἱ μὲν Καρδοῦχοι ἐκλιπόντες τὰς οἰκίας ἔχοντες καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας ἔφευγον ἐπὶ τὰ ὄρη. τὰ δὲ ἐπιτήδεια πολλὰ ἦν λαμβάνειν, ἦσαν δὲ καὶ χαλκῶμασι παμπόλλοις κατεσκευασμένα αἱ οἰκίαι, ὧν οὐδὲν ἔφερον οἱ Ἕλληνες, οὐδὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίωκον, ὑποφειδόμενοι, εἴ πως ἐθελήσειαν οἱ Καρδοῦχοι διέναι αὐτοὺς ὡς διὰ φιλίας τῆς χώρας, ἐπεὶ βασιλεῖ πολέμιοι ἦσαν· τὰ μέντοι ἐπιτήδεια ὅτῳ τις ἐπιτυγχάνοι ἐλάμβανεν· ἀνάγκη γὰρ ἦν. οἱ δὲ Καρδοῦχοι οὔτε καλούντων ὑπήκουον οὔτε ἄλλο φιλικὸν οὐδὲν ἐποίουν. ἐπεὶ δὲ οἱ τελευταῖοι τῶν Ἑλλήνων κατέβαινον εἰς τὰς κώμας ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἤδη σκοταῖοι...

*Ignore this μή in translation.

ἄγκος -ους τό bend, valley
ἀεὶ always
αἰσθέσθαι ~ αἰσθάνεσθαι
ἄκρον -ου τό peak, top
ἄλλο -ου τό other
ἄνω up
γυμνῆς -ῆτος ὁ light infantry soldier
δή now
δίημι (διά + ἴημι) let through
ἐθελήσειαν (3rd pl. act.) “might have been willing” < ἐθέλω
εἶπετο (3rd sg. imperfect indic. mid.)
< ἔπομαι follow
εἶτα then
ἐκλιπών -όντος ὁ abandoning, leaving behind
Ἕλληνας -ηνος ὁ Greek
ἐνθα there
ἐπεὶπερ ~ ἐπεὶ
ἔπειτα then
ἐπίσποιτο (3rd sg indic) would pursue
ἐπιτήδεια -ων τά provisions
ἐπιτυγχάνοι ~ ἐπιτυγχάνει happen to find
ἐφείπετο (3rd sg imperfect indic mid.)
< ἐφέπομαι follow after, pursue
ἔχων -όντος ὁ having, holding, with
ἤδη already
καλῶν -οῦντος ὁ one who is calling

Καρδοῦχος -ου ὁ Carduchian
κατεσκευασμένη -ης ἢ equipped, furnished
κώμη -ης ἢ village
μέντοι however
μυχός -ου ὁ nook
Ξενοφῶν -ῶντος ὁ Xenophon
ὀπισθοφύλαξ -ακος ὁ rear guard
ὀπισθεν behind
ὀπλίτης -ου ὁ heavy infantry soldier
οὐδέ = οὐ + δέ
παμπόλλοις (net. dat. pl.) whole lots
πολλά (neut. nom./acc. pl.) many, much
πορευόμενος -ου ὁ marching
πρίν before
πως somehow
σκοταῖος -ου ὁ in the dark
στράτευμα -ματος army, division
τελευταῖος -ου ὁ last, in the rear
ὑπακούω listen to, obey
ὑπερβάλλον -όντος τό crossing over
ὑποφειδόμενος -ου ὁ sparing a little
ὑφηγεῖτο (3rd sg imperfect indic mid.)
< ὑφηγέομαι lead steadily
φέρω carry, take
φιλία -ας ἢ friendly, allied
φιλικόν -οῦ τό friendly
χάλκωμα -ματος τό bronze item
Χειρίσοφος -ου ὁ Chrisophus